

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Energetică și Electronică

Aprob
Directorul Centrului de Excelență în
Energetică și Electronică,
Vrînceanu
2017

Curriculum la disciplina

F.08.O.017 Economia ramurii

Specialitatea: 71420 – Automatizarea proceselor tehnologice

Calificarea: 311411 - Tehnician automatizare a proceselor de producție

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Aliona ȘAPTEFRAȚI, Grad didactic doi, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică.

Veaceslav CEAUȘ, Grad didactic superior, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Energetică și Electronică

Director

Vasile VRÎNCEANU

27 Aprilie 2017

Recenzenți:

1. Alexandru COREȚCHI, Administrator NET&PULS SRL
2. Denis ȚAPOTEI, șef secție „Automatica și aparate de măsură și control” Fabrica S.A. „Bucuria”

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	4
IV. Administrarea disciplinei.....	5
V. Unitățile de învățare.....	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	9
VIII. Lucrări practice recomandate.....	9
IX. Sugestii metodologice.....	10
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	12
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	14

I. Preliminarii

„**Economia ramurii**” pentru adolescenți s-a transformat într – o necesitate vitală în cadrul unei societăți ai leberei inițiative.

Curriculum la disciplina „**Economia ramurii**” formează capacități de înțelegere și rezolvare creativă a problemelor din viața cotidiană și facilitează luarea de decizii în situații economice concrete. Principiile și valorile promovate de curriculum sunt în strictă corelație cu modul în care se manifestă factorii decizionali în calitate de consumatori sau producători.

Curriculum are un scop didactic, formativ – instructiv, cu elemente teoretice fundamentale. Posedă principii, procedee și instrumente specifice utilizate în modelarea realităților lumii economice și oferă elevilor capacitatea de a se manifesta ca manageri.

Elevul trebuie să dețină următoarele abilități și capacități:

- ✱ Spirit civic și de cooperare;
- ✱ Creativitate, gândire critică și flexibilă;
- ✱ Modelare și eficientizare a proceselor economice;
- ✱ Analiza proceselor economice;
- ✱ Implimentarea rezultatelor studiilor efectuate.

Disciplina „**Economia ramurii**” se bazează pe cunoștințele și abilitățile dobândite consecutiv la „Matematică”, „Informatică”, „Tehnologia informației”, „Tehnici de comunicare”, „Bazele antreprenoriatului”, „Bazele legislației în domeniu”, „Electronică industrială I, II și „Limba străină aplicată” se studiază în corelație interdisciplinară cu următoarele discipline „Etica profesională”, și „Automatizarea proceselor de producție în industrie”.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

„**Economia ramurii**” este un domeniu important de formare a personalității elevului prin pregătirea economică. Rolul disciplinei este familiarizarea elevilor cu noțiuni economice fundamentale precum planificarea propriilor activități, evaluarea costurilor și a profiturilor, asumarea riscurilor calculate și confruntarea lor, gestionarea timpului și respectarea termenelor stabilite. Elevii vor descoperi modul de funcționare a afacerilor și propriile oportunități legate de carieră. Impactul pe care îl va avea însușirea disciplinei în dezvoltarea unei cariere de succes este satisfacerea preferințelor consumatorilor, oferind servicii / produse la prețuri accesibile și de calitate superioară, pentru a obține viitorul manager un profit maxim.

Disciplina „**Economia ramurii**” crează o gândire economică caracterizată prin capacitatea permanentă a omului de a reflecta corect viața, relațiile și activitățile economice personale.

Curriculum se adresează cadrului didactic și întregii comunități educaționale pentru realizarea eficientă a procesului educațional și este centrat pe competențe.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

CS1 – Utilizarea conceptelor și noțiunilor de bază specifice educației economice;

CS2 – Utilizarea optimă a resurselor entității;

CS3 – Organizarea eficientă a procesului de producție în entitate;

CS4 – Evaluarea costurilor implicate de diferite decizii;

CS5 – Aplicarea indicatorilor ce determină eficiența economică a entității;

CS6 – Generarea deciziilor în diverse situații problemă;

CS7 – Relaționarea eficientă cu mediul economic.

IV. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Numărul de ore				Metoda de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Lucru individual		
				Prelegeri	Practică/ Seminar			
F.08.O.017	Economia ramurii	VIII	90	50	10	30	examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de învățare / Unități de competență	Unități de conținut
1. Esența și tipologia întreprinderii industriale	
1. Utilizarea conceptelor și noțiunilor de bază specifice educației economice. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de întreprindere industrială; - Identificarea caracteristicilor entității ca sistem; - Recunoașterea clasificării entității. 	1.1. Definiție; 1.2. Caracteristicile entității; 1.3. Clasificarea entității economice.
2. Mijloacele fixe ale entității	
2. Utilizarea optimă a resurselor materiale. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de mijloc fix; - Recunoașterea mijloacelor fixe, productive și neproductive; - Utilizarea valorilor mijloacelor fixe în diverse calcule; - Calcularea indicatorilor de utilizare extensivă, intensivă și integrală a utilajelor. 	2.1. Definirea, clasificarea și structura mijloacelor fixe; 2.2. Valorile mijloacelor fixe; 2.3. Indicatorii de utilizare a mijloacelor fixe.
3. Uzura și amortizarea mijloacelor fixe	
3. Asigurarea reparației și înlocuirii resurselor materiale. <ul style="list-style-type: none"> - Diferențierea noțiunilor: uzura fizică, uzura morală, amortizare; - Utilizarea metodelor de calculare a indicilor de utilizare a mijloacelor amortizabile. 	3.1. Uzura fizică a mijloacelor fixe; 3.2. Uzura morală a mijloacelor fixe; 3.3. Amortizarea mijloacelor fixe; 3.4. Metode de amortizare.
4. Capacitatea de producție a entității	
4. Determinarea nivelului de utilizare a capacității de producție. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii economice capacitate de producție; - Utilizarea indicatorilor pentru calcularea capacității de producție a mijloacelor fixe; - Recomandarea căilor de îmbunătățire a utilizării capacității de producție. 	4.1. Capacitatea de producție: noțiune, mod de manifestare; 4.2. Metodologia de calcul a CP; 4.3. Căile de îmbunătățire a utilizării capacității de producție.
5. Mijloacele circulante și aprovizionarea tehnică – materială a entității	
5. Utilizarea rațională a resurselor materiale. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de mijloc circulant; - Recunoașterea mijloacelor circulante; - Aplicarea indicatorilor consumului de rezerve. 	5.1. Definirea și clasificarea mijloacelor circulante; 5.1. Indicatorii de utilizare a mijloacelor circulante.
6. Procesul de producție	

Unități de învățare / Unități de competență	Unități de conținut
<p>6. Organizarea eficientă a procesului de producție în entitate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea procesului de producție automatizat; - Recunoașterea structurii procesului de producție automatizat; - Precizarea tipurilor automatizate de procese și structurii tehnologice; - Diferențierea metodelor de organizare a producției; - Caracterizarea tipurilor de linii în flux; - Aplicarea algoritmului de calculare a parametrilor liniei în flux; - Precizarea tendințelor actuale în organizarea automatizată a procesului de producție. 	<p>6.1. Structura procesului de producție;</p> <p>6.2. Clasificarea procesului de producție;</p> <p>6.3. Tipuri de procese de producție;</p> <p>6.4. Tipuri de structuri al procesului de producție;</p> <p>6.5. Metode de organizare a producției de bază.</p>
7. Ciclul de producție	
<p>7. Organizarea reducerii duratei ciclului de producție.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea ciclului de producție automatizat; - Descrierea metodelor de îmbinare a operațiilor tehnologice grafic; - Aplicarea metodelor de îmbinare a operațiilor tehnologice analitic; - Argumentarea importanței căilor de reducere a duratei ciclului de producție automatizat. 	<p>7.1. Noțiunea și structura duratei ciclului de producție;</p> <p>7.2. Metode de îmbinare în timp a execuției operațiilor tehnologice;</p> <p>7.3. Căi de reducere a duratei ciclului de producție.</p>
8. Organizarea producției în secțiile auxiliare a entității	
<p>8. Organizarea optimă a mijloacelor de transport, energie și de piese de schimb în entitate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea activităților care asigură și condiționează buna funcționare a sistemelor electrice și electronice automatizate; - Calcularea indicatorilor pentru determinarea necesarului de mijloace de transport, energie și piese de schimb în entitate; - Argumentarea în 4 pași importanța gestionării eficiente a gospodăriei energetice în domeniul electronic. 	<p>8.4. Organizarea transportului intern în entitate;</p> <p>8.5. Organizarea energiei și necesarul de piese de schimb în entitate.</p>
9. Productivitatea muncii	
<p>9. Creșterea optimă a productivității muncii.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii economice de productivitate a muncii; - Calcularea indicatorilor ce determină productivitatea muncii; - Estimarea factorilor ce influențează creșterea productivității muncii; - Argumentarea importanței productivității muncii în utilizarea eficientă a resurselor umane. 	<p>9.1. Productivitatea muncii – criteriul principal al eficienței utilizării muncii;</p> <p>9.2. Indicatorii productivității muncii;</p> <p>9.3. Factorii ce influențează creșterea productivității muncii.</p>
10. Remunerarea muncii	
<p>10. Calcularea salariului.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evidențierea esenței și principiilor de bază a remunerării muncii; 	<p>10.1. Esența și principiile de bază remunerării muncii;</p> <p>10.2. Formele și sistemele de</p>

Unități de învățare / Unități de competență	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - Descrierea principalelor forme de salarizare; - Aplicarea metodelor de calculare a salariului. 	remunerare a muncii.
11. Costul de producție	
<p>11. Evaluarea costurilor implicate de diferite decizii.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunilor: consum al factorilor de producție, cost al producției; - Recunoașterea structurii cheltuielilor după forma de consum în elemente și articole de calculație; - Identificarea tipurilor de costuri; - Determinarea costului mediu și marginal; - Determinarea costului pe unitate de producție; - Argumentarea importanței determinării costului de producție pentru întreprindere; - Identificarea căilor de reducere a costului de producție; - Aplicarea indicatorilor ce influențează reducerea costului de producție utilizând echipamente electrice și electronice automatizate. 	<ul style="list-style-type: none"> 11.1. Noțiuni generale de cost; 11.2. Clasificarea costurilor; 11.3. Tipuri de cost; 11.4. Planificarea costului unitar de producție; 11.5. Căile de reducere costurilor de producție; 11.6. Indicatorii reducerii costului de producție.
12. Profitul și rentabilitatea	
<p>12. Aplicarea indicatorilor ce determină eficiența economică a entității;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estimarea conținutului de eficiență economică; - Recunoașterea direcțiilor de formare a profitului; - Identificarea căilor de majorare a profitului; - Aplicarea metodelor ce determină profitul și rentabilitate; - Elaborarea pragului de rentabilitate. 	<ul style="list-style-type: none"> 12.1. Esența economică și conținutul eficienței economice; 12.2. Indicatorii eficienței economice: Profitul și Rentabilitatea; 12.3. Pragul de rentabilitate.
13. Progresul tehnico – științific și intensificarea producției	
<p>13. Generarea deciziilor în diverse situații problemă.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de progres – tehnico – științific; - Caracterizarea direcțiilor principale ale progresul – tehnico – științific. 	<ul style="list-style-type: none"> 13.1. Progresul, fundamentul dezvoltării și intensificării producției; 13.2. Direcțiile principale ale progresului tehnico – științific.
14. Eficiența măsurilor de accelerare a progresului tehnico-științific	
<p>14. Determinarea eficienței măsurilor de accelerare a progresului tehnico – științific în domeniul electronic.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea indicatorilor ce determină eficiența progresului tehnico – științific; - Evidențierea factorilor ce contribuie la dezvoltarea progresului tehnico – științific; - Calculul eficienței economice, utilizând echipamente electrice și electronice de automatizări noi; - Argumentarea eficienței măsurilor de accelerare a progresului tehnico – științific în domeniul electronic. 	<ul style="list-style-type: none"> 14.1. Sistemul de indicatori a eficienței progresului tehnico-științific; 14.2. Planificarea dezvoltării progresului tehnico-științific; 14.3. Metodele de calculare a eficienței economice în urma introducerii tehnicii și tehnologiilor noi.
15. Strategii economice a entității	
<p>15. Elaborarea strategiei economice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea conceptelor de strategie economică; - Clasificarea tipologiilor de strategii economice; - Argumentarea importanței strategiilor economice 	<ul style="list-style-type: none"> 15.1. Definirea conceptelor de strategie economică; 15.2. Tipologia strategiilor economice 15.3. Planul – instrumentul de

Unități de învățare / Unități de competență	Unități de conținut
pentru activitatea entității economice.	concretizare și realizare a strategiei economice.
16. Activitatea investițională a entității	
16. Alegerea alternativei de realizare a investițiilor. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de investiții; - Recunoașterea tipurilor de investiții capitale; - Planificarea procesului de organizare a construcțiilor capitale în entitate; - Precizarea fazelor ciclului de viață a proiectului; 	16.1. Rolul investițiilor capitale; 16.2. Proiect de investiții capitale; 16.3. Ciclul proiectului de investiții capitale.
17. Eficiența economică a investițiilor capitale	
17. Determinarea eficienței investițiilor capitale. <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea indicatorilor, ce determină eficiența investițiilor capitale în sisteme electrice și electronice automatizate; - Caracterizarea căilor de sporire a investițiilor capitale. 	17.1. Sistemul de indicatori a eficienței investițiilor capitale; 17.2. Căile de sporire a investițiilor capitale.
18. Eficiența și echilibrul economic	
18. Estimarea eficienței economice în procese tehnologice automatizate. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de eficiență economică; - Caracterizarea factorilor ce influențează asupra eficienței economice în procese tehnologice automatizate; - Argumentarea importanței echilibrului economic în domeniul electronic. 	18.1. Definiții și forme; 18.2. Factorii de influență a eficienței economice; 18.3. Esența echilibrului economic.
19. Relațiile financiare – bancare a entității	
19. Relaționarea eficientă cu sistemul bancar. <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii economice de parteneriat; - Caracterizarea relațiilor economice cu băncile; - Descrierea metodelor de creditare a entității. 	19.1. Relațiile economice cu partenerii; 19.2. Relațiile economice cu băncile; 19.3. Creditarea întreprinderii.
20. Activitatea economică externă a entității	
20. Relaționarea eficientă cu mediul economic extern. <ul style="list-style-type: none"> - Caracterizarea formelor de diviziune internațională a muncii; - Descrierea organizării directe și indirecte a exportului; - Identificarea formelor de colaborare internațională a entității economice; - Identificarea structurii actuale de dirijare a activității economice externe. 	20.1. Formele diviziunii internaționale a muncii; 20.2. Liberalizarea activității economice externe a entității; 20.3. Colaborarea internațională a entității economice;

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucru individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1	Esența și tipologia întreprinderii industriale;	6	2	-	4
2	Mijloacele fixe ale entității;	6	4	2	-
3	Uzura și amortizarea mijloacelor fixe;	6	2		4
4	Capacitatea de producție a entității;	2	2		-
5	Mijloacele circulante și aprovizionarea tehnico – materială a entității;	6	2		4
6	Procesul de producție;	8	6	2	-
7	Ciclul de producție;	6	2		4
8	Organizarea producției în secțiile auxiliare ale entității;	10	4	2	4
9	Productivitatea muncii;	2	2		-
10	Remunerarea muncii;	6	2		4
11	Costul de producție;	6	4	2	-
12	Profitul și rentabilitatea;	8	2	2	4
13	Progresul tehnico – științific și intensificare producției;	2	2		-
14	Eficiența măsurilor de accelerare a progresului tehnico-științific;	2	2		-
15	Strategii economice a entității;	4	2		2
16	Activitatea investițională a entității;	2	2		-
17	Eficiența economică a investițiilor capitale;	2	2		-
18	Eficiența și echilibrul economic;	2	2		-
19	Relațiile financiare – bancare a entității	2	2		-
20	Activitatea economică externă a entității;	2	2		-
	Total	90	50	10	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiu individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Esența și tipologia întreprinderii industriale			
1. Entitatea abordată ca un sistem.	Analiza SWOT	Prezentarea analizei SWOT	Săptămâna 2
2. Uzura și amortizarea mijloacelor fixe			
1. Uzura mijloacelor fixe.	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 3
3. Mijloacele circulante și aprovizionarea tehnico – materială a entității			
1. Aprovizionarea tehnico – materială.	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 4
4. Ciclul de producție			
1. Durata procesului de producere .	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 5
5. Organizarea producției în secțiile auxiliare ale entității			
1. Calculul consumului de energie .	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 6
6. Remunerarea muncii			
1. Cheltuielile de retribuire a muncii.	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 7
7. Profitul și rentabilitatea			
1. Planificarea rezultatelor financiare.	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 8
8. Strategii economice a entității			
1. Strategia de marketing.	Strategie de marketing	Prezentarea strategiei de marketing	Săptămâna 9

VIII. Lucrări practice recomandate

Nr. d/o	Denumirea lucrărilor practice	Nr. de ore
01	Determinarea indicatorilor de utilizare eficientă a mijloacelor fixe;	2
02	Organizarea superioară și socială a procesului de producție automatizat;	2
03	Asigurarea proceselor de muncă de bază prin organizarea proceselor din secțiile auxiliare;	2
04	Planificarea costului de producție unui proces tehnologic automatizat;	2
05	Determinarea indicatorilor de eficiență economică a procesului tehnologic automatizat.	2
Total lucrărilor practic		10

IX Sugestii metodologice

Disciplina „**Economia ramurii**” se parcurge prin procesul de predare – învățare în 90 ore, pe parcursul a zece săptămâni a anului IV de studii semestrul VIII.

Pentru a organiza procesul de predare – învățare axat pe elev cadrul didactic va corela metodologia proiectării cu realizarea lecției stabilind:

- 1) ce comportament observabil va urmări (definirea lui);
- 2) ce date i se oferă elevului (mijloace, tehnici);
- 3) ce sarcină de lucru se formulează (acțiuni, realități);
- 4) în ce condiții lucrează elevul (formele de organizare);
- 5) cât sa realizat (aprecierea, recuperarea, dezvoltarea).

Cadrul didactic va fi gata de a-și asuma rolul „*bancă de cunoștințe*” în caz că elevii se împotmolesc. De asemenea el va încuraja elevii să caute informații, să nu le dea un răspuns gata de fiecare dată. Elevul va fi motivat să-și asume responsabilitatea pentru propria instruire.

În procesul transpunerii didactice mesajul științific, artistic, filozofic etc. este prelucrat pentru a fi înțeles de elev:

- ❖ statistic – prelucrarea cantitativă a mesajului;
- ❖ semantic – prelucrarea calitativă a mesajului;
- ❖ pragmatic – indică în ce măsură informațiile receptate de elev produc modificării psihocomportamentale în direcția așteptată de profesor;
- ❖ sintactic – organizarea informației din perspectiva unității dintre conținut și formă de evaluare.

Metodologiile didactice utilizate în predarea disciplinei sunt interactive și practice ce permit organizarea procesului de predare – învățare prin acțiune, fapt ce înzestrează elevul cu experiență practică. Caracterul practic al disciplinei presupune îmbinarea metodelor tradiționale cum ar fi: descrierea, explicația, conversația, studiu de caz, diagrama Venn, dezbateri etc. Cadrul didactic va eficientiza procesul de învățare prin realizarea cu succes a secvenței de învățare. Elevii vor lucra în mod individual, în grupuri de 3–5 persoane și în perechi. În cadrul activităților elevii vor trece de la un nivel abstract și creativ la un nivel realist și concret în cazul când se va determina costul de producere, elaborarea strategiei etc. Specificul disciplinei îl constituie prezența consultantului de afaceri, care va contribui nemijlocit la transferul teoriei în viață reală. Activitățile prevăzute pentru participarea consultantului necesită aplicarea metodelor interactive cum ar fi: problematizarea, descoperirea dirijată, exercițiu cu caracter economic, jocul de rol, simulări. Se vor utiliza resurse de instruire relevante pentru dezvoltarea competențelor legate de unitatea respectivă. Rolul cadrului didactic va fi de a consulta, facilita și de a evalua elevii.

Propuneri orientative de selectare a metodelor pentru activitățile predare-învățare pe unități de învățare sunt:

- ➡ Esența și tipologia întreprinderii industriale - conversația examinatoare, expunerea didactică, brainstorming în grup, explozie stelară (starbursing), la pescuit, pălării gânditoare, valiza,;
- ➡ Mijloacele fixe ale entității – conversația euristică, dezbateri tip seminar, expunerea didactică, problematizarea, studiu de caz, mozaicul, pălăria reflexivă;
- ➡ Uzura și amortizarea mijloacelor fixe – conversația în actualitate, expunerea didactică, tehnica întrebărilor succesive, studiu de caz, mozaicul, turul galeriei;
- ➡ Capacitatea de producție – conversația examinatoare, expunerea didactică, explozie stelară (starbursing), cubul, brainstorming în grup, pălării gânditoare, jurnalul;

- Mijloace circulante – aprovizionarea tehnico – materială a entității – conversația în actualitate, expunerea didactică, clustering, omida, PHILIPS 66, studiu de caz, la pescuit;
- Procesul de producție - conversația examinatoare, expunerea didactică, diagrama Venn, interviul în trei trepte, cubul, brainstorming pe roluri, pălăria reflexivă, PHILIPS 66, brainstorming în grup, studiu de caz, jurnalul;
- Ciclul de producție – conversația euristică, expunerea didactică, explozie stelară (starbursing), algoritmizarea, mozaicul, turul galeriei;
- Organizarea producției în secțiile auxiliare ale entității – conversația în actualitate, expunerea didactică, descoperirea, tehnica întrebărilor succesive, explozie stelară (starbursing), studiu de caz, demonstrație grafică, coșul cu flori, dezbateră tip seminar, conversația examinatoare, brainstorming individual, anchete, mozaicul, copacul cu mere;
- Productivitatea muncii – conversația, modelarea didactică, tehnica întrebărilor succesive, omida, cubul, jocuri de rol, problematizarea;
- Remunerarea muncii – dezbateră tip seminar, conversația euristică, interviul în trei trepte, descoperirea, PHILIPS 66, simularea, algoritmizarea, pălăria reflexivă;
- Costul de producție – dezbateră tip seminar, conversația euristică, observația, exercițiu cu caracter economic, jocul de rol, ciorchin, cubul, problematizarea, mozaicul, pălărie reflexivă;
- Reducerea costurilor de producție – conversația de consolidare și sistematizare a cunostintelor, expunerea didactică, descoperirea, explozie stelară (starbursing), PHILIPS 66, studiu de caz, mozaicul, microfonul ferbinte;
- Profitul și rentabilitatea – conversația examinatoare, expunerea didactică, exercițiu cu caracter economic, jocul de rol, brainstorming pe roluri, pălării gânditoare, mozaicul, la pescuit, turul galeriei;
- Mecanismul de distribuire a unei părți din profitul întreprinderii între subdiviziunile ei - conversația de consolidare și sistematizare a cunostintelor, diagrama Venn, explozie stelară (starbursing), cubul, problematizarea, simularea, exercițiu cu caracter economic, jocul de rol, pălării gânditoare, microfonul ferbinte, valiza;
- Progresul tehnico - științific și intensificarea producției – conversația didactică, expunerea didactică, interviul în trei trepte, tehnica întrebărilor succesive, PHILIPS 66, brainstorming în grup, chestionarea, jurnalul;
- Eficiența măsurilor de accelerare a progresului tehnico-științific – explicația, observarea, descoperirea, problematizarea, mozaicul, pălărie reflexivă;
- Activitatea investițională la întreprinderea industrială – conversația euristică, dezbateră tip seminar, observația, interviul în trei trepte, tehnica întrebărilor succesive, cubul, acțiune simulată, chestionarea, pălării gânditoare, problematizarea;
- Eficiența economică a investițiilor capitale – conversația euristică, descoperirea, diagrama Venn, ciorchin, tehnica întrebărilor succesive, omida, problematizarea, valiza;
- Strategii economice a întreprinderii – conversația de consolidare și sistematizare a cunostintelor, expunerea didactică, explozie stelară (starbursing), studiu de caz, la pescuit, PP, pălării gânditoare, coșul cu mere;
- Eficiența și echilibrul economic – conversația de consolidare și sistematizare a cunostintelor, explozie stelară (starbursing), descoperirea, chestionarea, cubul, PHILIPS 66, exercițiul, pălării gânditoare, modelarea, valiza;

➡ Relațiile financiare – bancare a entității – conversația examinatoare, expunerea didactică, problematizare, acțiune simulată, ;

➡ Activitatea economică externă a entității - conversația examinatoare, explozie stelară (starbursing), la pescuit, pălării gînditoare, turul galeriei, microfonul ferbinte.

Activitățile practice propuse urmăresc condițiile de aplicabilitate ale criteriilor de performanță pentru fiecare competență. La realizarea lecțiilor practice se vor aplica metode și tehnici bazate pe instruire programată, ghidare, cooperare, algoritizare, problematizare etc.

Metodele orientative pentru realizarea sarcinilor la studiul individual ghidat de profesor pot fi: analiza SWOT, studiu de caz, strategia, proiect individual, de grup, portofoliu. etc. În cadrul proiectelor de grup, aprecierea rezultatelor colegilor va institui miza unei activități ulterioare eficiente stabilite.

Curriculum la disciplina „**Economia ramurii**” dezvoltă cîmpul de cercetare și experimentare al cadrului didactic care are datoria și libertatea de a-și stabili propriile obiective și metode de lucru pornind de la baza tehnico- materială și capacitățile elevilor, iar învățarea devine un proces clar orientat spre motivație prin acțiune.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă o componentă esențială a procesului de predare – învățare. Procesul de predare – învățare – evaluare poate deveni mai atractiv și eficient prin realizarea activităților orientate spre dezvoltarea competențelor strict necesare elevului modern prin:

- ◆ Colectarea de informații și procesarea datelor;
- ◆ Redactarea și prezentarea în diverse lucrări.

Metodele de evaluare utilizate, trebuie elaborate în corelare cu criteriile de performanță și cu probele de evaluare.

Evaluarea se va realiza utilizând diverse fișe de evaluare și autoevaluare, care urmăresc realizarea competențelor. Dacă se constată că performanțele unui elev sunt slabe la anumite competențe, cadrul didactic va remedia la următoarele activități, iar dacă se constată că performanțele majorității elevilor sunt slabe, cadrul didactic va revizui strategiile de predare.

Pentru ca evaluarea să vină în ajutorul elevului, este recomandabil ca fișele de evaluare să fie prezentate o dată cu prezentarea activităților care se vor derula, astfel încât elevul să înțeleagă mai bine ce anume se așteaptă de la el, ce criterii de evaluare vor putea fi urmărite.

Probele de evaluare utilizate la clasă vor conține itemi și sarcini prin intermediul cărora se vor evalua, prioritar, nu cunoștințe și capacități separate, ci formarea de competențe.

În dependență de funcțiile evaluării, cadrele didactice vor utiliza:

evaluarea inițială – va diagnostica nivelul de cunoștințe la elevi în domeniul dat;

evaluarea formativă – va constata rezultatele elevilor și va sprijini continuu elevii prin realizarea funcției de feed-back;

evaluarea sumativă – va constata și verifica rezultatele elevilor pentru orientarea profesională.

Evaluarea fiind o secvență obligatorie pentru măsurarea și aprecierea unităților de competență propuse de curriculum, evaluarea propune deplasarea accentului de la evaluarea rezultatelor finale ale învățării, la procesul de învățare.

Dacă modelul clasic impune evaluarea performanțelor finale ale elevilor (“produsul” învățării / formării), atunci cadrul didactic se va baza pe legătura dintre experiențele concrete de

viață și ceea ce se învață la lecție. Cu siguranță se va proiecta să se accentueze rezolvarea de probleme, se va insista la angajarea elevilor în situații concrete.

Chestionarul, proba finală nu va fi prioritară în motivațiile cadrului didactic. Se va insista asupra datelor calitative de moment, atunci când elevul real greșește sau execută la cel mai înalt nivel. Convingerea ierarhizării elevilor este inadmisibilă atunci când se dorește o dinamică calitativă a competenței fiecărui elev. Așadar clasamentul celor mai buni elevi poate fi substituit de o serie de activități ce vor încuraja autoaprecierea, autosugestia.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Desfășurarea eficientă a procesului de predare – învățare – evaluarea la disciplina „Economia ramurii” se va realiza cu utilizarea următoarelor resurse:

- 1 Sală de curs echipată cu:
 - 1.1. Mobilier adecvat vârstei elevului;
 - 1.2. Proiector multimedia;
 - 1.3. Notebook cu softwoarele de specialitate și conectat la internet sau Wi-Fi;
 - 1.4. PPT.
2. Materiale didactice:
 - 2.1. Acte normative în vigoare;
 - 2.2. Fișe de documentare și de sarcini;
 - 2.3. Hîrtie postere A1, A3 și A4;
 - 2.4. Fișe cu lipici;
 - 2.5. Markere;
 - 2.6. Tablă;
 - 2.7. Cretă colorată.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată resursa
1.	Legea salarizării	www.mmprsf.md
2.	Legea privind asigurările sociale obligatorii	www.cnas.md http://lex.justice.md
3.	Legea privind asigurarea medcală	http://lex.justice.md
4.	Valeriu UMANEȚ „Economie Politică” CE USM, Chișinău 2001.-416p.	CEEE
5.	Dumitru Moldovanu „Economie Politică” Chișinău, Ed.ARC 2001.-300p.	CEEE
6.	Roșca Petru Ion. Economia întreprinderii. <i>Manual</i> . ULIM, Chișinău, 2004. - 280 p	Sala de studii
7.	Cursul Economia ramurii	http://docslide.com.br/documents/economia-si-statistica-ramurii.html
8.	Economia ramurii	https://www.google.com/search?q=Economia+ramurii&oq=Economia+ramurii&aqs=chrome..69i57j69i60l2.7358j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8
9.	Economia întreprinderii	file:///C:/Users/Aliona/Desktop/Economia%20in%20intreprinderii%20_%20Alina-Gabriela%20Ivan%20-%20Academia.edu.html

